

door Herman Michiel

2 november 2020

'Friends of Europe': veel kans dat u van deze club nog niet gehoord hebt, al is het een van de grote 'think tanks' die zich tegen de Europese Unie aanschuren. Deze 'vrienden van Europa' opereren dan meestal ook niet onder de ogen van het grote publiek. Maar ze herbergen wel grote namen als Jean-Claude Juncker (en een reeks andere ex-eurocommissarissen), Herman Van Rompuy, ex NATO-baas Solana, ex-voorzitter van het Verbond van Belgische Ondernemingen baron Daniel Jansen en vele anderen. Over enkelen ervan zullen we nog een woordje zeggen. Maar laten we het eerst hebben over de ideeën binnen dit hoog gezelschap in verband met de toekomst van de gezondheidszorg in Europa, een onderwerp dat ons allen nu zo zeer bezighoudt.

Slim (des-)investeren in de gezondheidszorg

In 2018 bracht *Friends of Europe* een rapport uit onder de titel [Smart \(Dis-\)investment choices in Healthcare](#) ['Slimme (des-) investeringskeuzes in de gezondheidszorg']. Vanaf de eerste bladzijden wordt de toon aangegeven:

"Er is een overweldigende evidentie dat er meer zorg kan verleend worden tegen een lagere kost. Terzelfder tijd is er dringend nood om de gezondheidssystemen grondig te hervormen, want ze werden grotendeels uitgetekend en uitgebouwd in de jaren 50. Een fundamentele uitdaging is de financiering. De economische crisis was aanleiding tot zware besparingen in de gezondheidszorg bij de meeste lidstaten van de EU, en alhoewel de budgetten terug zijn beginnen stijgen, zijn ze nog beneden het niveau van voor de crisis. Er is een mooie kans om het geld beter uit te geven, minder te verspillen en de inefficiëntie te verminderen door de middelen te heroriënteren van interventies met lage waarde naar dingen die echt werken en een beter gezondheidsresultaat opleveren."

Economen van de OESO inroepend schetst het rapport een weinig fraai beeld van de bestaande gezondheidssystemen: 1 € op de 5 is verspild of inefficiënt, één op de 10 patiënten loopt schade op bij de verzorging, 6% van de gezondheidsuitgaven gaat verloren door fraude of vergissingen, meer dan een derde van de burgers denken dat de gezondheidszorg corrupt tot zeer corrupt is...

via de Europese Commissie

Friends of Europe heeft ideeën om dit te veranderen en ziet ook het kanaal waarlangs dit kan gebeuren:

via de Europese Commissie. De Europese Unie heeft weliswaar niet veel zeggenschap over gezondheidszorg, die bevoegdheid ligt grotendeels bij de lidstaten, maar juist daardoor kan de EU "as a neutral player in national healthcare debates" als lanceerder van nieuwe ideeën fungeren. De Commissie moet een rol spelen "door het organiseren van open discussies over gezondheidsdesinvestering [sic], door de gezondheidspelers uit hun gesloten wereldje [out of their silos] te halen en in contact te brengen met andere sectoren."

Let wel: Friends of Europe zegt niet zonder meer dat de gezondheidsbudgetten naar beneden moeten. Op het ene terrein moet gedesinvesteerd worden, en de vrijgekomen middelen kunnen dan voor nieuwe, liefst 'disruptieve' strategieën gebruikt worden. Dit moet niet verbazen, want aan het rapport werd meegeschreven door heel wat 'spelers' uit de bedrijfswereld ¹; die hebben er natuurlijk niets op tegen dat er veel geld wordt uitgegeven aan gezondheidszorg, op voorwaarde evenwel dat het bij hen terecht komt.

Digitalisering! Artificiële intelligentie! Big Data!

En daar stuurt het rapport op aan. "The health sector is the most labour-intensive element of the economy", staat er, en daar heeft de medische industrie natuurlijk niets aan. Nergens is er bij de Friends of Europe dan ook sprake van de nood aan meer verplegend personeel; daarentegen moet digitalisering voor een radicaal nieuwe aanpak zorgen: "automatisering kan het zorgproces stroomlijnen". Het rapport geeft het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk waar in een pilootproject virtuele medewerkers met behulp van artificiële intelligentie een achtmaal hogere productiviteit haalden bij routinetaken in vergelijking met medisch personeel.

Een andere krachtlijn van het rapport van Friends of Europe is Big Data: het massaal in kaart brengen via elektronische databanken van gezondheidsparameters, inclusief de individuele dossiers van patiënten. Er wordt verwezen naar 'het Finse voorbeeld':

"Op alle niveaus van de openbare gezondheidsdiensten moeten de persoonlijke details van patiënten systematisch verzameld worden en naadloos kunnen bewegen door het hele systeem".

Big Data moet niet alleen een beter inzicht geven in de efficiency van behandelingen, maar ook in de kostenefficiëntie van de tussenkomsten.

Al deze 'disruptieve vernieuwingen' zouden niet zorgen voor een win-winoperatie, maar voor een win-win-winoperatie: de best mogelijke zorg voor de patiënt, een vermindering van de ongelijkheid in de toegang tot gezondheidszorg in heel Europa (want een internetraadpleging kan evengoed uit een afgelegen uithoek als vanuit een stedelijke agglomeratie), en ten derde creëert men daardoor ruimte voor economische groei en de zo nodige aanmoediging voor de Europese medische technologie-industrie! Die aanmoediging moet er trouwens ook komen door intellectuele eigendom (patenten) en marktstimulansen, die voor bedrijven een "omgeving creëren die aanzet tot investeren in de onbeantwoorde noden van de samenleving".

Pre-Covid inschattingsfout?

Moeten we niet wat tolerant zijn voor een rapport dat eind 2018, helemaal buiten de coronacontext, geschreven werd? Stelt niet iedereen die toekomstplannen smeedt zich bloot aan de brutaliteit van onverwachte evoluties?

Dit blijkt toch niet uit latere publicaties van de Friends. Op 22 oktober 2020 publiceert Jean-Luc Lemerancier, 'Corporate Vice-President of Europe, Middle East, Africa, Canada & Latin America at Edwards Lifesciences' bij de Friends of Europe een artikel [Re-imagining healthcare systems in COVID times](#); het gaat er onverstoord verder over 'smart investment in innovation', 'transform healthcare', en digitalisering als bron van meer efficiëntie. De Vrienden van Europa weten waar ze heen willen, corona of niet.

Nu is het zeker niet zo dat de bestaande gezondheidssystemen niet voor verbetering vatbaar zijn; en het klopt wel wat in het rapport vermeld staat dat een deel van de gezondheidszorg erin bestaat schade te herstellen die opgelopen werd door de medische verzorging zelf (ten gevolge van de medicatie, van infecties in het ziekenhuis, van foute diagnoses of domme vergissingen). Maar als men ziet uit welke middens de hervormingsvoorstellen van de Friends of Europe komen, kan men ze (de voorstellen) maar best bij het medisch afval gooien en ze aan hoge temperatuur verbranden. Bij hun denkoefeningen hadden de Friends op geen enkel ogenblik nood aan de ervaringen van het personeel zelf in de ziekenhuizen, laat staan van vakbonden en mutualiteiten.

Merkwaardige vrienden van de Friends

We vermeldden reeds, en zonder enige verbazing, hoge omes als Jean-Claude Juncker, Herman Van Rompuy, baron Jansen, Javier Solana en tutti quanti als uitgelezen Vrienden van Europa. Maar is het niet merkwaardig dat men in [dit gezelschap](#) ook 'alternatievelingen' opmerkt zoals Jesse Klaver, fractievoorzitter voor GroenLinks in de Nederlandse Kamer, Petra De Sutter van de Vlaamse Groenen (sinds 1 oktober 2020 minister van Ambtenarenzaken in de nieuwe Belgische regering-De Croo) en Frank Vandenbroucke, de 'slimste Vlaamse sociaaldemocraat' en eveneens sinds 1 oktober vicepremier en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid in de Belgische federale regering? Petra De Sutter weet bovendien een en ander over de gezondheidszorg, als prof geneeskunde aan de Universiteit Gent en afdelingshoofd in het Universitair Ziekenhuis. Maar niet alleen omwille van de standpunten over gezondheidszorg zou men denken dat deze 'alternatievelingen' een flinke *social distance* zouden bewaren tot de Friends of Europe. De Friends zijn ook een echokamer voor de NAVO, met niet alleen Javier Solana aan boord, maar ook een tweede ex-NAVO-baas, Jaap de Hoop Scheffer.

Wie wil nu lieden in zijn vriendenkring die niet alleen een gevaar zijn voor de volksgezondheid, maar ook voor de vrede?

Hits: 170

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

Voetnoten

-
1. Zo door medewerkers van Merck&Co, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals, Medical Nutrition Industry International, Edwards Lifesciences, Celgene, Sanofi ...
-